

Reddingsvesten *Over Drijven*

Reddingvesten zijn per definitie geen gezellig onderwerp. Toch kan een reddingvest het verschil betekenen tussen leven en dood. Nautique dook in de wereld van de opblaasbare vesten. Wanneer draag je ze, wat is er te koop, en waar moet je op letten bij de aanschaf?

TEKST HANNEKE BEERS

Afgelopen april gebeurde het nog. Tijdens een woensdagavondregatta op het IJsselmeer leunt een mastman tijdens een manoeuvre tegen de reling van een X35 aan. Plotseling breekt deze en valt de man overboord. Gelukkig weet hij nog net een scepter vast te grijpen. Met de hulp van een ander bemanningslid, dat hem aan z'n reddingsvest omhoog trekt, slingert hij zichzelf weer aan boord. Nu liep dit goed af, maar het had ook anders kunnen lopen. Want wat was er gebeurd als hij de scepter niet had kunnen grijpen? En wat als hij geen reddingsvest aanhad?

Het IJsselmeer-water is in april zo'n 6 graden, en dat is behoorlijk koud. Hoeveel overlevingskansen heb je eigenlijk als je bij deze temperatuur zonder reddingsvest in het water valt? Professor Michael Tipton, auteur van het grondslag leggende "Essentials of Sea Survival", heeft een pragmatisch antwoord op deze vraag: 'Als je genoeg geluk hebt om te sterven aan onderkoeling, dan heb je het goed gedaan, want de meeste mensen sterven binnen enkele minuten na onderdompeling.' Veel sterfgevallen worden geweten aan onderkoeling of verdrinking, terwijl de eigenlijke doodsoorzaak meestal een andere is: cold water shock. 'Plotseling contact met koud water veroorzaakt één of meerdere diepe inadempingen, waar je zelf geen controle over hebt. Soms wordt dat ook nog gevolgd door hyperventilatie. Als zo'n diepe inademing gebeurt met je hoofd onder water betekent dat een snelle dood. De hyperventilatie duurt seconden tot enkele minuten. Blijvend hyperventileren leidt tot een algeheel doof gevoel, spierstijfheid, en zelfs verlies van bewustzijn. Dat betekent: niet kunnen zwemmen, en alsnog verdrinken.' Water

dat kouder is dan de huidtemperatuur kan dit al veroorzaken, maar het treedt vooral op in water met een temperatuur beneden 15 graden, en toenemend naarmate de watertemperatuur lager is. Slecht nieuws, aangezien de watertemperatuur van het IJsselmeer en Noordzee gemiddeld pas in juli boven de 15 graden komt. Varen in het voorjaar is dus not done zonder reddingsvest.

En in augustus? Als de watertemperatuur een heerlijke 20 graden is en je wegbrandt in de zon? Dan ga je toch niet zo'n ding dragen? 'Jawel,' zegt Kees Brinkman, hoofdcommunicatie van het KNRM. 'Veel fatale incidenten die wij tegenkomen, gebeuren juist niet bij extreem slecht weer. Iemand krijgt een klap van een giek of glijdt uit op dek, komt met z'n hoofd op een bodder terecht, en valt bewusteloos over boord. Dit zien we heel vaak. Daarom adviseren wij iedereen die het ruime water opgaat, om altijd een reddingsvest te dragen.' Mark Mollema, accountmanager watersport bij Datema Nautical Safety vindt ook dat je eigenlijk altijd een reddingsvest zou moeten dragen, 'al kan je dat mensen natuurlijk niet verplichten. Maar zorg dat je bij ruiger weer en groter water altijd een reddingsvest aan hebt, ook al is het 35 graden.' De ISAF (International Sailing Federation) stelt in de Offshore Special Regulations category 2 - waaronder bijvoorbeeld de Fastnet Race valt - slechts een aantal omstandigheden waarbij

verplicht een reddingsvest moet worden gedragen: tussen zonsopgang en zonsopgang, indien alleen aan dek, bij gereefd zeil, als de ware wind boven de 25 knopen komt, en als het zicht minder dan één mijl is. Zij stellen het dragen van een reddingsvest op zee dus niet te allen tijde verplicht, terwijl de weersomstandigheden tijdens de Fastnet Race berucht zijn. Maar als we verder onderzoek doen naar het aantal dodelijke slachtoffers per jaar door het niet dragen van een reddingsvest, raken we toch overtuigd. 'Uw reddingsvest werkt alleen als u het aan heeft,' propageert de KNRM. Klinkt als een dooddoener, maar dat is het kennelijk niet.

Dan dient het volgende dilemma zich aan: wordt het een vest met 150 of 275 Newton drijfvermogen? 'Een 150 Newton vest met zeilkleding blijkt een lastige combinatie,' aldus Kees Brinkman. 'Het is meestal niet genoeg om je in je zeilpak op je rug te krijgen, aangezien daar door de strakke manchetten lucht in blijft zitten. Daarom adviseren wij altijd 275 Newton, waardoor je wel omdraait als je zeilkleding draagt.' 'Daar ben ik het niet helemaal mee eens,' zegt Ad Rozendaal, directeur van Secumar Benelux. 'In Nederland laat iedereen zich gek maken door die test van een paar jaar geleden. Sindsdien wil iedereen hier een 275N vest, maar bijvoorbeeld in landen als Engeland en Scandinavië is 150N nog steeds de norm. Daar wordt zelfs 100N nog verkocht. Kijk, een 275N vest draait beter

'Voor kinderen geldt: *altijd een vest, ongeacht het aantal zwemdiploma's*'

links:
Spinlock
Deckvest
LIGHT

om, maar of je het werkelijk nodig hebt, is punt twee. We kunnen niet volledig garanderen dat iemand omgedraaid wordt; ook niet met een 275N vest. Dat hangt ook af van iemands postuur.' Ook Jan Pieter Botman van Moremarine, de importeur van Spinlock, deelt die mening: 'Wij zijn, samen met Duitsland, het enige land ter wereld waar 275N ineens de norm is geworden. In Amerika kijken ze daar raar van op; daar draagt iedereen 150N. Wij vinden het veel belangrijker dat een reddingsvest bijvoorbeeld een spatwaterkap heeft, zodat je geen water binnenkrijgt, en een lampje, zodat je goed zichtbaar bent.

'Veel fatale incidenten gebeuren juist niet bij *extreem slecht weer*'

Een nadeel van 275N vesten kan zijn dat je veel moeilijker een reddingsvlot in komt,' aldus Botman. Dat is ook de mening van de ISAF, want in de Offshore Special Regulations wordt het gebruik van een 275N vest zelfs ont-raden. Zij adviseren reddingsvesten, die voldoen aan ISO 12402-3 (150N). 'Het dragen van een 275N vest kan het klimmen in een reddingsvlot bemoeilijken,' staat te lezen in sectie 5 - Personal Equipment. 'Onzin,' vindt Mollema. 'Iedereen die een survival training heeft gevolgd, weet dat de eerste persoon die bij het reddingsvlot is, zijn vest deels leeg moet laten lopen, zodat hij makkelijker naar binnen kan klimmen. Eenmaal binnen helpt hij de rest van de bemanning op hun rug het vlot in. Dus heb je helemaal geen last van dat reddingsvest!' Geen eenduidig verhaal dus. Moeten we nou massaal onze 150N vesten op Marktplaats zetten en een 275N kopen? 'Welnee,' vindt Rozendaal. 'Begin nou eerst maar om dat ding daadwerkelijk te gaan dragen! Nederlanders roepen: "Ik ben toch geen wate-je? Ik kan toch zwemmen?" Als nou 30 procent meer mensen een reddingsvest gaan dragen, moet je eens kijken wat dat oplevert!' stelt hij. 'En lees ook eens de handleiding; daar steek je veel van op. Want hoe vaak gebeurt het niet dat mensen al jaren met een reddingsvest lopen dat ze nog nooit opengemaakt

hebben? Die komen hier voor een keuring en blijken al die tijd met een leeg patroon rond te lopen.' Mollema vindt het zorgwekkend om te zien hoe weinig mensen hun vest op tijd laten keuren: 'Wij adviseren om vesten iedere twee jaar te laten keuren. Dit kost ongeveer 25 euro exclusief materiaal, maar op het moment dat je te water raakt en het vest werkt niet, kost het nog veel meer.' Wat ook nog veel voorkomt, is dat watersporters hun kinderen zonder reddingsvest aan boord rond laten lopen, want ach, "het is lekker warm en we zijn maar in Friesland, dus geen groot water en ze hebben hun zwemdiploma's..." Geen slimme zet dus. 'Nee, want al hebben ze honderd zwemdiploma's, kinderen raken over het algemeen in paniek als ze overboord vallen,' aldus Rozendaal. 'En voordat jij onder zeil teruggevaren bent naar de bewuste plek, is de kans groot dat je te laat bent. Kinderen moeten per definitie een reddingsvest om.'

Maar we zijn er nog niet. Want, wat blijkt: de meeste mensen dragen hun reddingsvesten niet goed. Wie draagt z'n reddingsvest met een kruis- of beenband? Zit niet lekker, dus die dingen worden er meestal afgehaald. Ook geen goed idee. 'Kruisbanden voorkomen dat het reddingsvest over je hoofd uit schiet.' Beschik je niet ▶

TIPS

- Controleer of je huidige vest nog in goede staat is. Laat het elke twee jaar keuren door een keuringstation.
- Mocht je een nieuw vest kopen, beslis dan of je een 150N of 275N variant nodig denkt te hebben.
- Als je een PLB in je vest laat bouwen, laat dit dan doen door een professioneel keuringstation.
- Let erop of het vest is voorzien van een lampje, buiswaterkap, kruis- of beenbanden.
- Trek de borstband zo strak aan dat je nog net diep kunt ademhalen en doe de kruis- of beenbanden aan.
- Draag het vest ook daadwerkelijk!

links: ook tijdens wedstrijden is het verstandig om je reddingsvest te dragen

heeft hier een andere mening over: 'SECUMAR automatische reddingsvesten worden niet uitgerust met een kruisband. Een goed geconstrueerd reddingsvest heeft dit ook niet nodig, zoals uit vele testen is gebleken. Ter voorkoming van lange discussies in de winkels sluit SECUMAR sinds januari 2012, alleen bij de watersport toepassing, een simpel bandje bij dat gemonteerd kan worden als kruisband.

want het staat niet in verbinding met het vest.' Ad Rozendaal van Secumar vindt dat de PLB's nog te duur zijn. 'Een handbediende heeft niet zoveel zin. Ik zou zelf eerder voor een automatisch systeem gaan. Met "automatisch" bedoel ik volautomatisch; alles gaat automatisch. Het reddingsvest blaast zichzelf op en de antenne schuift uit en wordt verticaal op het wateroppervlak geplaatst, ook bij eventuele bewusteloosheid. Maar dan praat

Kruis- of beenbanden zijn even belangrijk als het reddingsvest zelf

over kruisbanden, trek dan in ieder geval de borstgordel zó strak aan dat je twee vingers in de breedte tussen het vest en je lichaam kunt stoppen, anders heeft het nauwelijks effect. 'Maar in principe is een borstgordel niet genoeg,' vertelt Kees Brinkman. 'Als je bij bewustzijn bent, merk je dat een vest gaat schuiven, maar als je bewusteloos raakt, schuift het omhoog en verliest het de werking om je te keren, of het schiet over je hoofd. Dus kruisbanden zijn uitermate belangrijk.' Niet voor niets dat het Watersportverbond tijdens zeilwedstrijden tegenwoordig ook controleert of reddingsvesten met kruisbanden zijn uitgerust. En wanneer we op YouTube een filmpje bekijken van de Royal National Lifeboat Institution waarin ze in een golfslagbad het verschil demonstreren tussen wel of geen kruisband dragen, is de keuze snel gemaakt. Ad Rozendaal van Secumar

Als je offshore vaart, is dan een reddingsvest met een Personal Locator Beacon aan te raden? 'Een PLB ingebouwd in een reddingsvest is natuurlijk prima; dan heb je 'm altijd bij je. Daar hangt natuurlijk wel een prijskaartje aan,' vertelt Mark Mollema van Datema. 'Je kan ook een losse kopen en die in je huidige vest laten bouwen, maar daardoor gaat bij sommige vesten de garantie verloren. Daarom moet je het bij een bedrijf laten doen die vesten mogen keuren. Zij kunnen overleggen met de fabrikant.' Er zijn watergeactiveerde en niet-watergeactiveerde PLB's. 'Een niet-watergeactiveerde versie werkt alleen als hij goed in je vest is ingebouwd. De PLB wordt in dit geval geactiveerd doordat het vest zich opblaast. Heb je een niet-watergeactiveerde PLB bijvoorbeeld los in je zeilpak zitten, dan wordt deze logischerwijs niet geactiveerd,

je over 600 euro voor een zender en - in ons geval - 500 euro voor een vest. Als je dat ervoor over hebt, is het natuurlijk een prima hulpmiddel. Maar de PLB is nog heel erg in ontwikkeling. Iedere maand komen er weer nieuwe modellen uit, dus daar is het laatste nog lang niet over gezegd. Overigens kan een PLB die wordt ingebouwd, het drijflichaam beschadigen of het opblazen van het reddingsvest ernstig beperken. Dit betekent dat het vest met de later ingebouwde PLB met een zogenaamde "trommeltest" moet worden getest op de werking van de opblaasfunctie.'

Het is duidelijk: laat je vest elke 2 jaar keuren, beenbanden zitten er niet voor niets aan, kinderen moeten aan boord altijd een reddingsvest om hebben, en - last but not least - ga je reddingsvest dragen...! ■